

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen

Lijst

1B | Basisvorming (2024)

Uitgangspunten

Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum

Het pedagogisch project van de school bepaalt welke accenten er worden gelegd en welke keuzes er worden gemaakt bij de opbouw van het schooleigen curriculum.

- **Eerste graad**
Het is de school die bepaalt welke eindtermen binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden. De lessen differentiatie worden ingevuld als een remediëring en een verdieping van onderdelen van de basisvorming (eindtermen) of als een verdieping in klassieke talen.
Aan de lessen van de basisopties-pakketten in het 2e jaar worden leerplandoelen van de POV leerplannen basisopties-pakketten gekoppeld.
- **Tweede/derde graad**
Het is de school die bepaalt welke onderwijsdoelen, ongeacht het eindtermen, cesuurdoelen, specifieke eindtermen of onderwijsdoelen (voor de onderdelen) van de beroepskwalificatie(s) betreft, binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden.

Leerplandoelen zijn minimumdoelen

Het leerplan legt minimumdoelen vast, die resulteren in een minimum aan kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die de leerlingen moeten bereiken. Een school bepaalt zelf wat ze bovenop deze minimumdoelen aan bod wil laten komen in de lessen. Ook de onderwijsmethode kiest de school zelf.

Het leerplan gebruikt de taxonomie van Bloom

Het beheersingsniveau van elk doel wordt gekoppeld aan de taxonomie van Bloom. Op die manier hanteren de leraren een gelijkaardig begrippenkader doorheen het leerplan van de basisvorming en de leerplannen van het specifieke gedeelte. Elk leerplandoel bestaat uit een competentiegerichte formulering van het doel waarbij het handelingswerkwoord evalueerbaar gedrag uitdrukt. De volgende handelingswerkwoorden, onderverdeeld in zes categorieën, komen voor:

- **Onthouden**
De leerling onthoudt het materiaal zoals het gepresenteerd is. Het gebruikte werkwoord is herkennen.
- **Begrijpen**
De leerling voegt iets toe aan kennis (een eigen voorbeeld geven), voert een bewerking uit op kennis (een logische conclusie afleiden) of legt verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis (een oorzaak-gevolg relatie geven). Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: aanvullen, beschrijven, bespreken, illustreren, relaties leggen tussen, onderbouwen, onderscheiden, ordenen, toelichten, verklaren, vergelijken, verwoorden, ...
- **Toepassen**
De leerling voert oefeningen uit of lost problemen op. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beheren, bepalen, berekenen, demonstreren, gebruiken, hanteren, handelen, herleiden, lokaliseren, oplossen, rekenen, gedrag stellen, toepassen, uitvoeren, uitwerken,

voorstellen, ...

- Analyseren

De leerling kan een geheel verdelen in onderdelen en bestuderen hoe de onderdelen aan elkaar en aan het geheel gerelateerd zijn en hoe ze elkaar beïnvloeden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: analyseren, benoemen, beschrijven, het geven van een redenering, onderscheiden, onderzoeken, ordenen, verwerken, verwoorden, ...

- Evalueren

De leerling kan een oordeel geven en dat oordeel onderbouwen aan de hand van criteria en standaarden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beargumenteren, beoordelen, bijsturen, evalueren, maken keuzes, reflecteren, ...

- Creëren

De leerling bedenkt een alternatieve hypothese of een eigen aanpak om een taak uit te voeren of maakt nieuwe, originele producten. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: produceren, zich creatief uitdrukken, ideeën genereren, creëren, ontwerpen, ...

Status van een leerplandoel

- AEE = aanbieden / evalueren / eindverantwoordelijke

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en heeft de verplichting om dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Ingeval een AEE leerplandoel aan meerdere leraren/vakken is toegekend zal iedere leraar/vak dit leerplandoel binnen de eigen vakspecifieke context aanbieden en evalueren.

- AE = aanbieden / evalueren

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en komt samen met de eindverantwoordelijke(n) tot een gemeenschappelijke evaluatie van dit leerplandoel.

- A = aanbieden

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit met het oog op verankering van de kennis/vaardigheid/attitude zonder dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Evalueren kan enkel als de status van het leerplandoel in onderling overleg met de AEE verantwoordelijke wordt aangepast.

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
EHBO

01.01

De leerlingen passen technieken voor eerste hulp bij ongevallen toe in een gesimuleerde leeromgeving.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Gezonde levensstijl en mentaal welbevinden

01.02

De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Gezonde levensstijl en mentaal welbevinden

01.03

De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van een gezonde mix van zitten, staan en bewegen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.04

De leerlingen voeren conform de beweegrichtlijnen in verschillende bewegingsomgevingen activiteiten uit in verschillende individuele, interactieve en ritmisch expressieve bewegingsdomeinen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context (zoals bewegingsomgevingen en bewegingsdomeinen) waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.05

De leerlingen ontwikkelen lenigheid, uithouding, snelheid, coördinatie en evenwicht, rekening houdend met de evolutie van hun fysieke capaciteiten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.06

De leerlingen voeren motorische basisvaardigheden uit, rekening houdend met ergonomische principes en de evolutie van hun fysieke capaciteiten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.07

De leerlingen passen tactieken en principes toe met respect voor de afgesproken regels en rollen in sport en spel.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context (zoals de bewegingsdomeinen) waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.08

De leerlingen hanteren in verschillende rollen in sport en spel principes van verantwoord en veilig gedrag.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context (zoals de bewegingsdomeinen) waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.01

De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.02

De leerlingen beoordelen doelgericht aangereikte informatie op betrouwbaarheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.

Kennis

Nepnieuws - Pro

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.03

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.04

De leerlingen spreken en schrijven doelgericht in eenvoudige communicatieve situaties.

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid en correctheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid en correctheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.05

De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.06

De leerlingen nemen doelgericht deel aan eenvoudige mondelinge en schriftelijke interactie.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid en correctheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid en correctheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.07

De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

Met inbegrip van context

Dit minimumdoel wordt doelgericht ingezet in functie van alle andere minimumdoelen binnen sleutelcompetentie 2.

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.08

De leerlingen zetten eerder en nieuwverworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast register

- Concrete inhoud
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid en correctheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid en correctheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.09

De leerlingen passen inzicht in het taalsysteem toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Onderscheid klank- en schriftbeeld

Samenstellingen en afleidingen: meervoud/enkelvoud, verkleinwoord

Werkwoorden: stam, uitgang

Woordsoorten: zelfstandig naamwoord, werkwoord, lidwoord

Zinsdelen: onderwerp, persoonsvorm

Zinsoorten: mededelende/vragende/uitroepende zinnen

Betekenisrelaties: letterlijk/figuurlijk

Heel eenvoudige beeldspraak en vergelijking

Spelling van woorden met vast woordbeeld: klankzuivere woorden en hoogfrequente niet-klankzuivere woorden

Spelling van woorden met veranderlijk woordbeeld: klinker in open/gesloten lettergreep, verdubbeling medeklinker

Hoofdletters

Interpunctietekens: punt, vraagteken, uitroepetekens

Congruentie

Werkwoordstijden om verleden, heden en toekomst uit te drukken

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.10

De leerlingen passen inzicht in taalgebruik toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Tekstopbouwende elementen: titel, afbeeldingen en eenvoudige lay-out

Structuuraanduiders: signaalwoorden en verwijswaarden

Communicatiemodel: zender, boodschap, ontvanger, kanaal, doel

Effecten van non-verbaal gedrag

Meest elementaire, alledaagse beleefdheidsconventies

Registers

Taalhandelingen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taal als cultuur

02.11

De leerlingen geven overeenkomsten en verschillen aan in taaluitingen, tussen Standaardtaal en regionale taalvariëteiten en tussen talen.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Literatuur

02.12

De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.

Tekstkenmerken:

- Variatie aan genres

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

BG.02.01

De leerling haalt bij het lezen en luisteren doelgericht het onderwerp en relevante informatie uit niet-fictionele teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

BG.02.02

De leerling spreekt en schrijft doelgericht in eenvoudige communicatieve situaties.

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Frequente woorden
- Concrete inhoud
- Variatie aan tekstsoorten
- Uitspraak, woordkeuze, zinsbouw, spelling, register en lichaamstaal mogen afwijken zolang ze het overbrengen van de boodschap niet in de weg staan

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

BG.02.03

De leerling neemt doelgericht deel aan eenvoudige mondelinge en schriftelijke interactie.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Frequentie woorden
- Concrete inhoud
- Variatie aan tekstsoorten
- Uitspraak, woordkeuze, zinsbouw, spelling, register en lichaamstaal mogen afwijken zolang ze het overbrengen van de boodschap niet in de weg staan

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.01

De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.02

De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.03

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.04

De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor de geproduceerde tekst:

- Inhoud en vorm afgestemd op het doel en op de doelgroep

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.05

De leerlingen spreken en schrijven doelgericht.

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast taalgebruik
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.06

De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast taalgebruik
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.07

De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

Met inbegrip van context

Dit uitbreidingsdoel wordt doelgericht ingezet in functie van alle andere uitbreidingsdoelen binnen sleutelcompetentie 2.

Rekening houdend met de context waarin het uitbreidingsdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.08

De leerlingen zetten eerder en nieuwverworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast taalgebruik

- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.09

De leerlingen passen inzicht in het taalsysteem toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Klanken: lange en korte klinkers

Samenstellingen en afleidingen: voorvoegsel, achtervoegsel

Werkwoordstijden: onvoltooid tegenwoordige tijd, voltooid tegenwoordige tijd, onvoltooid verleden tijd, voltooid verleden tijd, onvoltooid toekomstige tijd; imperatief

Woordsoorten: bijvoeglijk naamwoord, voornaamwoord (zelfstandig, bijvoeglijk, persoonlijk, bezittelijk, aanwijzend, vragend), voegwoord, voorzetsel, telwoord, bijwoord, tussenwerpsel

Zinsdelen: gezegde (doen- en zijn-relatie), lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp, bijwoordelijke bepaling

Zinsoorten: ontkennende/bevestigende zinnen, bevelende zinnen, enkelvoudige en samengestelde zinnen

Betekenisrelaties: synoniem, homoniem

Beeldspraak en vergelijking

Spelling van woorden met veranderlijk woordbeeld

Interpunctietekens: komma, dubbele punt, spatie, aanhalingstekens

Diakritische tekens: trema, koppeltteken en apostrof

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.10

De leerlingen passen inzicht in taalgebruik toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Tekstopbouwende elementen: titel, benadrukte woorden, lay-out, afbeeldingen

Tekststructuur

Structuuraanduiders: signaalwoorden en verwijswaarden

Communicatiemodel: zender, boodschap, ontvanger, kanaal, context, doel

Effecten van non-verbale communicatie en van stereotypering

Beleefdheidsconventies en registers

Taalhandelingen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taal als cultuur

UD.02.11

De leerlingen geven overeenkomsten en verschillen aan in taaluitingen, tussen standaardtaal, regionale, sociale en situationele taalvariëteiten en tussen talen.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Literatuur

UD.02.12

De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.

Kennis

Elementaire literaire en narratieve concepten: verhaallijn, personages, ruimte en tijd

Tekstkenmerken:

- Variatie aan genres: fictie en non-fictie

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.01

De leerlingen bepalen het onderwerp en de hoofdgedachte bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Ten minste teksten in het Frans

Tekstkenmerken voor receptie:

- Zeer eenvoudige, herkenbare, expliciet aangegeven tekststructuur
- Zeer grote samenhang
- Hoofdzakelijk transparante woorden, de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een zeer beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke, educatieve of professionele domein
- Concrete, herkenbare inhoud
- Zeer lage informatiedichtheid
- Zeer eenvoudige zinsbouw
- Zeer beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen achtergrondruis
- Normaal spreektempo met frequente pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.02

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Ten minste teksten in het Frans

Tekstkenmerken voor receptie:

- Zeer eenvoudige, herkenbare, expliciet aangegeven tekststructuur
- Zeer grote samenhang
- Hoofdzakelijk transparante woorden, de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een zeer beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke, educatieve of professionele domein
- Concrete, herkenbare inhoud
- Zeer lage informatiedichtheid
- Zeer eenvoudige zinsbouw
- Zeer beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen achtergrondruis
- Normaal spreektempo met frequente pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.03

De leerlingen spreken en schrijven doelgericht met behulp van aangereikte zinnen, sleutelwoorden of een voorbeeld.

Ten minste in het Frans

Minimumvereisten voor productie:

- Hoogfrequente signaalwoorden: chronologisch verloop, opsomming
- Redelijk herkenbare samenhang
- Beheersing van hoofdzakelijk geïsoleerde woorden, de meest frequente woorden, transparante woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die toelaten om te voldoen aan de meest elementaire communicatiebehoeften binnen een zeer beperkte waaier aan relevante thema's uit het persoonlijke, publieke, educatieve of professionele domein
- Concrete inhoud
- Beperkte beheersing van eenvoudige constructies en zinspatronen uit een aangeleerd repertoire
- Gepast register
- Zeer beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Korte woorden en frasen uit het aangeleerde lexicale repertoire zijn correct overgeschreven

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Uitspraak van een zeer beperkt repertoire van aangeleerde woorden en frasen is met enige inspanning verstaanbaar
- Met talrijke onderbrekingen om naar uitdrukkingen te zoeken, minder vertrouwde woorden uit te spreken en om de communicatie te herstellen

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.04

De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge interactie.

Ten minste in het Frans

Tekstkenmerken voor receptie:

- Zeer eenvoudige, herkenbare, expliciet aangegeven tekststructuur
- Zeer grote samenhang
- Hoofdzakelijk transparante woorden, de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een zeer beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke, educatieve of professionele domein
- Concrete, herkenbare inhoud
- Zeer lage informatiedichtheid
- Zeer eenvoudige zinsbouw
- Zeer beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen achtergrondruis
- Normaal spreektempo met frequente pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Minimumvereisten voor productie:

- Hoogfrequente signaalwoorden: chronologisch verloop, opsomming
- Redelijk herkenbare samenhang
- Beheersing van hoofdzakelijk geïsoleerde woorden, de meest frequente woorden, transparante woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die toelaten om te voldoen aan de meest elementaire communicatiebehoeften binnen een zeer beperkte waaier aan relevante thema's uit het persoonlijke, publieke, educatieve of professionele domein
- Concrete inhoud
- Beperkte beheersing van eenvoudige constructies en zinspatronen uit een aangeleerd repertoire
- Gepast register
- Zeer beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Korte woorden en frasen uit het aangeleerde lexicale repertoire zijn correct overgeschreven

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Uitspraak van een zeer beperkt repertoire van aangeleerde woorden en frasen is met enige inspanning verstaanbaar
- Met talrijke onderbrekingen om naar uitdrukkingen te zoeken, minder vertrouwde woorden uit te spreken en om de communicatie te herstellen

Met behulp van ondersteunende middelen

Bijkomend voor mondelinge interactie:

- Gepaste beleefdheidsconventies bij de meest elementaire alledaagse taalhandelingen
- De communicatie is volledig afhankelijk van herhaling, herformulering en herstel; met ondersteuning om het gesprek gaande te houden

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen

Taalbeschouwing

03.05

De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

Ten minste in het Frans

Met inbegrip van context

Dit minimumdoel wordt doelgericht ingezet in functie van alle andere minimumdoelen binnen sleutelcompetentie 3.

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen

Taalbeschouwing

03.06

De leerlingen zetten eerder en nieuwverworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Ten minste in het Frans

Tekstkenmerken voor receptie:

- Zeer eenvoudige, herkenbare, expliciet aangegeven tekststructuur
- Zeer grote samenhang
- Hoofdzakelijk transparante woorden, de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een zeer beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke,

educatieve of professionele domein

- Concrete, herkenbare inhoud
- Zeer lage informatiedichtheid
- Zeer eenvoudige zinsbouw
- Zeer beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen achtergrondruis
- Normaal spreektempo met frequente pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Minimumvereisten voor productie:

- Hoogfrequente signaalwoorden: chronologisch verloop, opsomming
- Redelijk herkenbare samenhang
- Beheersing van hoofdzakelijk geïsoleerde woorden, de meest frequente woorden, transparante woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die toelaten om te voldoen aan de meest elementaire communicatiebehoeften binnen een zeer beperkte waaier aan relevante thema's uit het persoonlijke, publieke, educatieve of professionele domein
- Concrete inhoud
- Beperkte beheersing van eenvoudige constructies en zinspatronen uit een aangeleerd repertoire
- Gepast register
- Zeer beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Korte woorden en frasen uit het aangeleerde lexicale repertoire zijn correct overgeschreven

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Uitspraak van een zeer beperkt repertoire van aangeleerde woorden en frasen is met enige inspanning verstaanbaar
- Met talrijke onderbrekingen om naar uitdrukkingen te zoeken, minder vertrouwde woorden uit te spreken en om de communicatie te herstellen

Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen

Taal als cultuur

03.07

De leerlingen identificeren bij het lezen en beluisteren van teksten kenmerkende aspecten van maatschappijen en culturen waarin de doeltaal wordt gesproken.

Ten minste teksten in het Frans

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen

Literatuur

03.08

De leerlingen drukken de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten uit.

Ten minste teksten in het Frans

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalbeschouwing

UD03.09

De leerlingen passen inzicht in het taalsysteem toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Uitspraak van klanken en klankencombinaties - *Pro*

Relatie klank- en schriftbeeld - *Pro*

Zelfstandige naamwoorden: getal, genus [F] - *Pro*

Lidwoorden - *Pro*

Voornaamwoorden: persoonlijk als onderwerp; bijvoeglijk gebruikte aanwijzende, bezittelijke - *Pro*

Frequente hoofdtelwoorden - *Pro*

Bijvoeglijke naamwoorden: meervoud [F], vrouwelijk [F] - *Pro*

Hoogfrequente werkwoorden - *Pro*

Meest courante tijden om verleden, heden en toekomst uit te drukken - *Pro*

Frequente voorzetsels - *Pro*

Ontkennende/bevestigende/mededelende/vragende zinnen - *Pro*

Met inbegrip van context

Bovenstaande elementen gelden voor het Frans én het Engels, tenzij gespecificeerd dat ze enkel voor het Frans of het Engels gelden door de aanduiding van respectievelijk [F] of [E].

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

(BG).04.01

De leerling gebruikt doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitaal in interactie te gaan met mensen, systemen en diensten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

(BG).04.02

De leerlingen gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitale inhoud te creëren.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

(BG).04.03

De leerlingen gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitale inhoud te beheren aan de hand van een aangereikte structuur.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Mediawijs handelen

04.04

De leerlingen passen ethische, sociale en legale regels toe bij het gebruiken van digitale technologie.

Kennis

Privacywet - Pro

Auteursrecht - Pro

Portretrecht - Pro

Netiquette - Pro

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Mediawijs handelen

04.05

De leerlingen passen maatregelen toe om zichzelf en anderen te beschermen tegen bedreigingen en risico's van de digitale wereld.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Computationeel denken

04.06

De leerlingen ontwerpen doelgericht een niet-digitaal algoritme volgens de principes van computationeel denken en debuggen het.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Computationeel denken

04.07

De leerlingen ontwerpen doelgericht een digitaal algoritme volgens de principes van computationeel denken en debuggen het.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie sociaal-relatieve competenties
Interpersoonlijke relaties

05.01

De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie sociaal-relatieve competenties
Samenwerken

05.02

De leerlingen werken samen met medeleerlingen aan de uitwerking van een gezamenlijk resultaat.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Problem solving

06.WI01

De leerlingen lossen vanuit betekenisvolle contexten problemen op door wiskundige concepten en vaardigheden in te zetten.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met wiskundige concepten en vaardigheden en met betekenisvolle contexten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
ICT-integratie

06.WI02

De leerlingen gebruiken ICT om berekeningen uit te voeren en grafische voorstellingen te maken.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

06.WI03

De leerlingen voeren met functioneel gebruik van ICT eenvoudige berekeningen uit met gehele getallen, decimale getallen, breuken, procenten en verhoudingen in betekenisvolle contexten.

Kennis

Verband tussen decimaal getal, breuk en procent

Tijdsverschil bij analoge tijd, tijdsverschil bij digitale tijd

Verhoudingstabel - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met betekenisvolle contexten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

06.WI04

De leerlingen ronden zinnig af en schatten resultaten van bewerkingen in betekenisvolle contexten.

Kennis

Strategieën om handig te rekenen

Met inbegrip van context

Rekening houdend met betekenisvolle contexten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

06.WI05

De leerlingen ordenen gehele getallen, decimale getallen en eenvoudige breuken in betekenisvolle contexten.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met betekenisvolle contexten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI06

De leerlingen identificeren meetkundige objecten en relaties in het vlak in betekenisvolle contexten.

Kennis

Meetkundige objecten: rechte, lijnstuk, soorten hoeken, soorten driehoeken, soorten vierhoeken, veelhoek, cirkel

Meetkundige relaties: evenwijdig, snijdend, loodrecht

Meting van hoekgrootte en lengte van een lijnstuk

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI07

De leerlingen stellen vlakke meetkundige objecten grafisch voor in betekenisvolle contexten.

Kennis

Meetkundige objecten: rechte, lijnstuk, soorten hoeken, soorten driehoeken, soorten vierhoeken, veelhoek, cirkel - *Pro*

Meetkundige relaties: evenwijdig, snijdend, loodrecht - *Pro*

Meting van hoekgrootte en lengte van een lijnstuk - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI08

De leerlingen benoemen aan de hand van 2D- en 3D-voorstellingen meetkundige objecten in de ruimte in betekenisvolle contexten: kubus, balk, piramide, bol, kegel, cilinder.

Kennis

Onderscheid tussen vlakke figuren en ruimtefiguren - *Pro*

Herkenning van ruimtefiguren in perspectief - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI09

De leerlingen berekenen omtrek en oppervlakte van vlakke figuren in betekenisvolle contexten.

Kennis

Onderscheid tussen oppervlakte en omtrek - *Pro*

Omtrek van driehoek en vierhoek als som van de lengtes van de zijden

Omtrek van cirkel met gegeven formule

Oppervlakte van een rechthoek als product van de lengtes van de lange en korte zijde

Oppervlakte van driehoek en cirkel met gegeven formule

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI10

De leerlingen berekenen met gegeven formule het volume van ruimtefiguren in betekenisvolle contexten: kubus en balk.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI11

De leerlingen hanteren coördinaten in het vlak in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Data en onzekerheid

06.WI12

De leerlingen voeren een beschrijvend statistisch onderzoek uit met niet-gegroepede gegevens van één grootte in betekenisvolle contexten.

Kennis

Tabel met absolute frequenties

Staafdiagram, cirkeldiagram, lijndiagram

Rekenkundig gemiddelde, mediaan

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

BG.06.01

De leerling voert met functioneel gebruik van ICT eenvoudige berekeningen uit met natuurlijke, positieve decimale getallen met maximaal 2 cijfers na de komma, procenten en verhoudingen in betekenisvolle contexten.

Kennis

Schatting grootteorde van resultaten, zinvolle afronding

Verhoudingstabel

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

BG.06.02

De leerling gebruikt maatgetallen en eenheden van grootheden in betekenisvolle contexten.

Kennis

Grootteorde en maatbesef van de grootheden tijd, lengte, oppervlakte, inhoud/volume en massa

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

BG.06.03

De leerling gebruikt informatie uit eenvoudige tabellen in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

BG.06.04

De leerling berekent de omtrek van een vierhoek en de oppervlakte van een rechthoek in betekenisvolle contexten.

Kennis

Omtrek van een vierhoek als som van de lengtes van de zijden

Oppervlakte van een rechthoek als product van de lengtes van de lange en korte zijde

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Data en onzekerheid

BG.06.05

De leerling gebruikt informatie uit eenvoudige diagrammen in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE01

De leerlingen illustreren het belang van fotosynthese.

Kennis

Energieomzetting, stofomzetting en stofuitwisseling

Delen van de plant betrokken bij het fotosyntheseproces: wortel, stengel, blad, huidmondje, bladgroenkorrels
- Pro

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE02

De leerlingen leggen het belang van voeding uit voor het functioneren van de mens.

Kennis

Functie en samenhang van spijsverteringsstelsel, ademhalingsstelsel en bloedvatstelsel

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE03

De leerlingen illustreren voortplantingswijzen van planten en dieren.

Kennis

Aseksuele en seksuele voortplanting

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE04

De leerlingen leggen het verloop van de voortplanting bij de mens uit.

Kennis

Functie van organen van het voortplantingsstelsel

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE05

De leerlingen illustreren voor een biotoop de onderlinge relaties tussen verschillende organismen en de rol van biotische en abiotische factoren.

Kennis

Biodiversiteit

Verband tussen kenmerken van een organisme, zijn omgeving en zijn overleven

Voorstellingen van voedselrelaties: voedselketen, voedselweb, voedselpiramide - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Chemie

06.WE06

De leerlingen leggen het verschil uit tussen een chemisch en een fysisch verschijnsel aan de hand van het deeltjesmodel in betekenisvolle contexten.

Kennis

Fysische verschijnselen: aggregatietoestanden, faseovergangen

Fysische verschijnselen: thermische uitzetting, krimp

Chemische verschijnselen: chemische omzetting

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Chemie

06.WE07

De leerlingen illustreren het verschil tussen zuivere stoffen en mengsels aan de hand van het deeltjesmodel in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Fysica

06.WE08

De leerlingen beschrijven energieomzettingen aan de hand van voorbeelden uit het dagelijkse leven.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Fysica

06.WE09

De leerlingen illustreren krachten en hun uitwerking in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Techniek

06.TECH01

De leerlingen passen methodes toe om eigenschappen van materialen en grondstoffen vast te stellen in functie van een probleemstelling.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Techniek

06.TECH02

De leerlingen analyseren principes van de bouw en werking van technische systemen, hun deelsystemen, onderdelen en hun onderlinge samenhang in een energiesysteem en een informatieverwerkend systeem en in minstens 1 van de volgende systemen: een constructiesysteem, een transportsysteem en een biotechnische systeem.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Techniek

06.TECH03

De leerlingen doorlopen een technisch proces om een technisch systeem te realiseren vanuit behoefte(n) en criteria.

Kennis

Ontwerp- en productieproces

Met inbegrip van context

Rekening met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM01

De leerlingen gebruiken met de nodige nauwkeurigheid meetinstrumenten en hulpmiddelen in wiskundige, wetenschappelijke en technologische contexten en geïntegreerde STEM.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM02

De leerlingen gebruiken gepaste grootheden en eenheden in een correcte weergave in wiskundige, wetenschappelijke en technologische contexten en geïntegreerde STEM.

Kennis

Grootteorde en maatbesef van de grootheden tijd, lengte, oppervlakte, inhoud/volume, massa, spanning en energie

Verband tussen verandering in een courante eenheid en verandering in een maatgetal bij herleidingen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM03

De leerlingen werken op een veilige en duurzame manier met materialen, organismen, stoffen en technische systemen in wetenschappelijke en technologische contexten en geïntegreerde STEM.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM04

De leerlingen passen een wetenschappelijke methode toe om vragen te beantwoorden.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met concepten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM05

De leerlingen onderscheiden systemen aan de hand van verschillende STEM-concepten.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM06

De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem door wetenschappen, technologie of wiskunde geïntegreerd aan te wenden.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met concepten van de eerste graad en de context waarin dit minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Democratie

07.01

De leerlingen lichten de betekenis en de werking van de democratische rechtsstaat toe.

Kennis

Bestuursvormen: democratische rechtstaat en autocratie - *Pro*

Verband tussen verkiezingen, vertegenwoordigers en bestuur - *Pro*

Bestuursniveau: gemeente - *Pro*

Begrippen: politieke partij, vertegenwoordigers, bestuur, verkiezing, meerderheid, coalitie, democratische rechtstaat en autocratie - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Democratie

07.02

De leerlingen lichten de principes van de democratische rechtsstaat toe.

Kennis

Kinderrechten - *Pro*

Naleven en schending van kinderrechten - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Democratie

07.03

De leerlingen lichten hun verantwoordelijkheid in democratische rechtsstaat toe.

Kennis

Stemrecht – opkomstplicht - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Identiteit

07.04

De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Kennis

Gelaagdheid van identiteit - *Pro*

Dynamische karakter van identiteit - *Pro*

Relationele karakter van identiteit - *Pro*

Persoonlijke identiteit - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Diversiteit

07.05

De leerlingen lichten toe hoe verschillende vormen van diversiteit verrijkend en uitdagend zijn voor het samenleven.

Kennis

Brede diversiteit - *Pro*

Stereotypering en vooroordelen - *Pro*

Diversiteit aan individuen: verrijking- en uitdagingen - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Communicatie

07.06

De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historisch referentiekader

08.01

De leerlingen situeren historische elementen uit hun leefwereld en historische fenomenen in tijd en ruimte op een gegeven tijdlijn met de courante historische periodes en op een kaart.

Kennis

De zeven periodes van het courante westerse referentiekader: de prehistorie, het oude nabije oosten, de klassieke oudheid, de middeleeuwen, de vroegmoderne tijd, de moderne tijd en de hedendaagse tijd

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historische bronnen

08.02

De leerlingen vergelijken aangereikte bronnen over eenzelfde historisch fenomeen met aandacht voor de maker(s) van de bronnen.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historische beeldvorming

08.03

De leerlingen lichten betekenissen toe van historische fenomenen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Relatie tussen verleden, heden en toekomst

08.04

De leerlingen leggen aan de hand van voorbeelden gelijkenissen en verschillen uit tussen heden en verleden.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.01

De leerlingen illustreren natuurlijke en menselijke landschapselementen in een landschap.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.02

De leerlingen illustreren eenvoudige ruimtelijke relaties in een landschap.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.03

De leerlingen illustreren dat landschappen veranderen onder invloed van natuurlijke oorzaken en menselijke ingrepen.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Geografische methoden en technieken

09.04

De leerlingen zetten geografische hulpbronnen met inbegrip van GIS-viewers functioneel in.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Plaatsbegrip

09.05

De leerlingen lokaliseren zichzelf en plaatsen met behulp van lokalisatie- en oriëntatietechnieken.

Kennis

Globe en wereldkaart: evenaar/nulmeridiaan, halfronden, oceanen en werelddelen

Andere relevante kaarten

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie financieel-economische competenties
Financiële competenties

11.01

De leerlingen beargumenteren hun keuzegedrag bij aankopen rekening houdend met hun behoeften, met een persoonlijk budget en een beschikbaar gezinsbudget en met factoren die hun koopgedrag beïnvloeden.

Kennis

Reële en gecreëerde behoeften

Sparen en lenen

Belang van persoonlijk administratiebeheer

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie financieel-economische competenties
Financiële competenties

11.02

De leerlingen beoordelen courante betaalmiddelen en courante verkoopkanalen op het vlak van veiligheid, risico's en kosten.

Kennis

Fraude

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie financieel-economische competenties
Economische competenties

11.03

De leerlingen lichten de rol van gezinnen, bedrijven en overheid in de economie toe.

Kennis

Inkomsten en uitgaven

Consumeren en produceren

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Profit en non-profit

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Informatievaardigheden

13.01

De leerlingen kiezen en gebruiken doelgericht een zoekstrategie om diverse bronnen te selecteren in functie van een informatievraag.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Informatievaardigheden

13.02

De leerlingen verwerken op een kritische en systematische manier informatie uit diverse bronnen om een informatievraag te beantwoorden.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.03

De leerlingen zetten cognitieve leerstrategieën in om zich leerinhouden eigen te maken.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.04

De leerlingen zetten in op metacognitieve leerstrategieën in functie van zelfregulerend leren.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.05

De leerlingen reflecteren over het eigen leerproces en sturen het doelgericht bij.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Taal leren

13.06

De leerlingen gebruiken schooltaal.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Taal leren

13.07

De leerlingen gebruiken vaktaal.

Met inbegrip van context

Relevante vakterminologie. Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Loopbaancompetenties ontwikkelen

15.01

De leerlingen doorlopen bewust hun studie- of beroepskeuzeprocessen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Creatief denken

15.02

De leerlingen genereren creatieve ideeën om een probleem op te lossen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Creatief denken

15.03

De leerlingen bespreken de uitvoerbaarheid van creatieve ideeën aan de hand van criteria.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Duurzame keuzes maken

15.04

De leerlingen maken onderbouwde en duurzame keuzes rekening houdend met de gevolgen op korte en op lange termijn.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.01

De leerlingen beschrijven kunst- en cultuuruitingen vanuit eigen waarneming.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.02

De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.03

De leerlingen reflecteren over eigen beleving bij uiteenlopende kunst- en cultuuruitingen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.04

De leerlingen lichten toe hoe een kunstwerk vanuit vorm en inhoud betekenis geeft.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkelingen van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Culturele expressie

16.05

De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkelingen van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)